

STORTINGET

Innst. 280 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:62 S (2019–2020)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Geir Pollestad, Sandra Borch og Ole André Myhrvold om virkemidler for å ta i bruk Norges viktigste klimabidrag – skogen

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for kraftig økning av det langsiktige opptaket av karbon på norske skogarealer. Planen må, i tillegg til å omfatte en nærmere plan for skogplanting på nye arealer, utrede hvilke verdiskapningstiltak og konkrete klimatiltak som fører til at skogbruket kan bidra til å nå utslippsmålene.
2. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020 legge frem forslag til etablering av et grønt investeringselskap for utvikling av næringsvirksomheter som baserer seg på grønt (fornybart) karbon.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsunn Lyngedal, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Guro Angell

Gimse, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Christer Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til representantforslaget Dokument 8:62 S (2019–2020) om virkemidler for å ta i bruk Norges viktigste klimabidrag – skogen, der det fremmes to forslag for å legge til rette for økt bruk av skogen som virkemiddel for å kutte klimagassutslipp.

Komiteen stiller seg bak forslagsstillernes beskrivelse av at skogen har en viktig rolle i klimapolitikken. Skogens opptak av CO₂ fra atmosfæren og lagring av karbon i levende biomasse og i jordsmonnet, vil ifølge FNs klimapanel være avgjørende for å begrense de globale klimaendringene. Råstoff fra skogsindustrien kan fungere som substitutt for fossile råvarer og redusere klimagassutslipp, for eksempel i sektorer som transport, industri og bygg.

Komiteen viser til Klimakur 2030, som påpeker at skog er den arealkategorien der det er størst mulighet til å øke årlig opptak eller redusere årlig utslipp av klimagasser. Nitrogengjødsling av skog, økt plantetetthet og skogplanteformidling er tiltak regjeringen allerede har implementert, men det fulle potensialet er ennå ikke utløst. Komiteen er kjent med at det er gjennomført og evaluert et pilotprosjekt for skogplanting på nye arealer. Regjeringen vil legge frem en klimaplan i 2020, og komiteen forventer at denne planen inneholder en plan for skog- og arealbrukssektoren.

Komiteen understreker at skogen i Norge er en stor biologisk ressurs som kan gi viktige bidrag til det

grønne skiftet. Skogen kan gi energi, nye produkter og nye næringer basert på en fornybar ressurs. Samtidig lever nesten 60 pst. av alle norske arter i skogen. Skogen er derfor av stor betydning for Norges biologiske mangfold, og komiteen mener det er viktig at skogen forvaltes slik at hensynet til næringsinteresser og det biologiske mangfoldet balanseres på en god måte.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet, har i den forbindelse merket seg rapporten fra det internasjonale naturpanelet, IPBES, som stadfester at tapet av natur er en like stor trussel som klimaendringene.

Flertallet viser til Stortingets mål om ti prosent vern av skogsarealet, og mener det er viktig for å sikre det biologiske mangfoldet. Alt vern av skog i Norge i dag foregår gjennom statlig eller frivillig vern. Frivillig vern innebærer at grunneierne selv tilbyr skogsareal for vern, mot at de får utbetalt en erstatning for at de avstår fra retten til å drive skogbruk i områdene. Flertallet merker seg at denne ordningen er en suksess, og at det er stor interesse blant skogeiere for å tilby skog gjennom ordningen. Ordningen med frivillig vern sikret vern av 98 områder i 2019 alene, og per i dag er fem prosent av de norske skogsarealene vernet. Flertallet er opptatt av at områdene som vernes, må tilfredsstille naturfaglige kriterier, slik at vi verner viktige skogsområder for framtida.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet er motstandere av målet om å verne 10 pst. av skogen. Disse medlemmer mener det må være verneverdier som er det avgjørende og ikke politisk satte mål om andel vern. Disse medlemmer viser til at Solberg-regjeringen siden 2013 i betydelig grad har satt vern fremfor aktiv bruk.

Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til spesialrapporten fra FNs klimapanel fra 2019 om hvordan vi må disponere landarealene for å nå målet om maks 1,5° C oppvarming. I rapporten slås det fast at vi trenger tre ganger så mye biomasse til energiformål sammenliknet med det vi bruker i dag. I Norge kan vi potensielt plante skog på et området tilsvarende 1 million dekar og med det øke produksjonen av biomasse betydelig. FNs klimapanel forutsetter i sine scenarioer at det hogges og plantes langt flere trær for å imøtekomme behovet for fornybart karbon og for å nå grunnleggende klimamål. Disse medlemmer er derfor kritiske til regjeringens ensidige fokus på skogvern og en ubegrunnet forutsetning om at vern er et bedre klimatiltak enn bruk. Skogen byr på en hel rekke klima- og næringspolitiske muligheter som kan bringe oss fra fossile til fornybare løsninger gjennom aktiv og bærekraftig bruk av en naturressurs som Norge har god tilgang på. Disse medlemmer registrerer at regjeringen ikke ser eller

ikke ønsker å legge til rette for at disse mulighetene realiseres, og mener det er en svært passiv holdning i klimasammenheng.

Komiteen mener det bør legges til rette for et mer aktivt skogbruk samtidig som vern av særlig verdifulle skogsområder og hensynet til biologisk mangfold ivaretas og videreføres. Tilveksten i norske skoger er betydelig større enn hogsten. Det bidrar til karbonbinding, men viser også potensial for å skape større verdier basert på skogens resurser. Skog- og utmarksressursene kan spille en viktig rolle i bioøkonomien. Komiteen mener derfor det er viktig at regjeringen følger opp bioøkonomistrategien. Skogpolitikken bør legge til rette for å skape økte verdier av norske skogressurser.

Komiteen har merket seg at en mindre andel av råstoffet fra skogen foredles i Norge nå enn tidligere, og at mye skogsråstoff eksporteres ubearbeidet. Komiteen mener det ligger et stort potensial for mer trebasert næringsliv i Norge, og at dette bør utnyttes til økt verdiskaping og sysselsetting. Komiteen mener det er viktig at dette perspektivet tas med i arbeidet med regjeringens klimaplan.

Komiteen viser til forskningen som pågår for å bruke trevirke som proteinråstoff for fôr til fiskeoppdrettsnæringen og til husdyr. Behovet for protein til fôr i oppdrettsnæringen og husdyrhold er i vekst. Skognæringen, i samspill med aktører innenfor forskning, representerer en spennende mulighet når vi gradvis skal bort fra importert protein fra soyaprodukter til egenprodusert protein.

Komiteen viser til omsetningskravet for biodrivstoff i veitransporten, som innebærer 20 pst. innblanding av biodrivstoff, hvorav fire prosent skal være avansert biodrivstoff, i fossilt drivstoff. Omsetningskravet er viktig for å sikre nedgang i klimautslipp fra transportsektoren og representerer en stor mulighet for etablering av flere fabrikker for produksjon av biodrivstoff i Norge. Komiteen understreker at skogsindustrien har vært på jakt etter nye forretningsområder, og at staten har skapt en forretningsmulighet for skogsindustrien ved å kreve innblanding av fornybart og bærekraftig drivstoff i det fossile drivstoffet. Komiteen merker seg at konsekvensen av økte krav har vært en økt etablering, og flere planer om etablering av produksjonsanlegg for biodrivstoff i Norge.

Komiteen merker seg forslagsstillernes forslag om etablering av et grønt investeringsselskap for utvikling av næringsvirksomheter som baserer seg på grønt (fornybart) karbon, og viser til at vi per i dag har Nysnø AS, Investinor, Enova og miljøteknologiordningen til Innovasjon Norge. Komiteen viser til landbruks- og matministerens brev til komiteen, der statsråden viser til at hun vil ta med seg innspillet i arbeidet med

klimaplanen regjeringen vil legge frem for Stortinget i løpet av 2020.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener det er flere positive forhold ved planting av norske treslag både på eksisterende, men også nye arealer, forutsatt at dette passer naturlig inn i området.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, mener økt fokus på planting er positivt, og at det er en utfordring at det tar for lang tid, eller at det ikke plantes på nytt på områder der det har vært hogst, selv om skogeieren er pålagt å gjøre dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener dette må følges opp av regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til partienes alternative statsbudsjetter, hvor skogplanting har vært et prioritert område.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for økning av det langsiktige opptaket av karbon på norske skogarealer. Planen må, i tillegg til å omfatte en nærmere plan for skogplanting, inneholde kunnskapsbaserte verdiskapingstiltak og konkrete klimatiltak som vil føre til at skogbruket kan bidra til å nå utslippsmålene.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener regjeringen har en altfor passiv holdning til bruk av skogen som klimabidrag. Disse medlemmer registrerer at vernehensyn stort sett vekker større engasjement enn aktivt skogbruk. Senterpartiet mener det er et stort ubrukt potensial for bruk av skogen både som næringspolitikk og klimapolitikk.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for kraftig økning av det langsiktige opptaket av karbon på norske skogarealer. Planen må, i tillegg til å omfatte en nærmere plan for skogplanting på nye arealer, utrede hvilke verdiskapingstiltak og konkrete klimatiltak som fører til at skogbruket kan bidra til å nå utslippsmålene.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til etablering av et grønt investeringsselskap for utvikling av

næringsvirksomheter som baserer seg på grønt (fornybart) karbon.»

Komiteen er positiv til utvikling av bioindustri basert på trevirke i Norge, og støtter tiltak som fører til mer industriell foredling i Norge fremfor råvareeksport til andre land. Bioindustri basert på trevirke har et stort potensial og kan bidra til å erstatte produkter basert på fossil energi, og er sånn sett et viktig bidrag i både klimapolitikken og som en del av omstillingen av norsk næringsliv.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er behov for egenkapital for å utvikle bioindustrien, og mener derfor det er riktig at staten stiller med langsiktig kapital og strategisk eierskap, for eksempel gjennom et investeringsselskap, som foreslått i representantforslaget.

Dette medlem vil likevel understreke betydningen av at politikken for bioøkonomi er i overensstemmelse med klimavitskapen. Dette medlem mener det er misvisende å kalle skogen «Norges viktigste klimabidrag», slik forslagsstillerne gjør. Dette medlem arbeider for en aktiv skogpolitikk, men viser til at den samlede klimateffekten både på kort og lang sikt ved planting av skog er usikker. Der gjengroing har startet, vil eksisterende vegetasjon vanligvis fjernes, noe som setter både karbonbinding og karbonlagring solid tilbake i tid. Dette medlem understreker at det er de nærmeste tiårene karbonbindingen er viktigst. Videre tyder forskning – blant annet omtalt i Agri Analyses rapport fra 2019, «Beitemarka – et ukjent karbonlager» – på at karbonbinding i grasmark er langt høyere enn tidligere antatt, og det er uklart når karbonbindingen i skog vil overstige karbonbindingen i grasmark. Dette medlem mener derfor en plan for å øke det langsiktige opptaket av karbon på skogarealer er uheldig, fordi det vil gå på bekostning av kortsiktig opptak av karbon som allerede foregår, og det kan få uheldige konsekvenser for naturmangfoldet.

Dette medlem mener videre begrepet «skogplanting på nye arealer», som forslagsstillerne bruker, er misvisende. Det finnes ingen «nye arealer» i Norge. Alle arealer er allerede i bruk av et eller annet økosystem. Dette medlem peker på at «planting på nye arealer» i praksis ofte vil bety å plante til dyrket mark eller gjengroingsmark. Generelt etterspør samfunnet, og behovet for matsikkerhet, dyrkingsjord og arealer for produksjon av grovfôr til husdyr. Dette medlem mener vi må føre en politikk som sørger for at det er lønnsomt å videreføre bruken av slike arealer – ikke plante dem til med trær. Drevet på riktig måte, kan beite- og slåttemark også være viktige for naturmangfold – og tilplanting av dem tilsvarende negativt.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for økning av det langsiktige opptaket av karbon på norske skogarealer. Planen må, i tillegg til å omfatte en nærmere plan for skogplanting, inneholde kunnskapsbaserte verdiskapingstiltak og konkrete klimatiltak som vil føre til at skogbruket kan bidra til å nå utslippsmålene.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for kraftig økning av det langsiktige opptaket av karbon på norske skogarealer. Planen må, i tillegg til å omfatte en nærmere plan for skogplanting på nye arealer, utrede hvilke verdiskapingstiltak og konkrete klimatiltak som fører til at skogbruket kan bidra til å nå utslippsmålene.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til etablering av et grønt investeringsselskap for utvikling av næringsvirksomheter som baserer seg på grønt (fornybart) karbon.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:62 S (2019–2020) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trygve Slagsvold Vedum, Geir Pollestad, Sandra Borch og Ole André Myhrvold om virkemidler for å ta i bruk Norges viktigste klimabidrag – skogen – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 14. mai 2020

Geir Pollestad

leder

André N. Skjelstad

ordfører